

ЗАКОН

О ПОШТАНСКИМ УСЛУГАМА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

І ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се: основни принципи поштанске политике, услови за обављање поштанских услуга, организација и функционисање поштанског саобраћаја, обавезе и одговорност оператора поштанског саобраћаја, права и обавезе корисника поштанских услуга и друга питања у вези са дјелатношћу поштанског саобраћаја у Републици Српској.

Члан 2.

(1) Поштанске услуге у Републици Српској врше се у складу са условима који су утврђени Законом о поштама Босне и Херцеговине, овим законом, Општим и Посебним условима за вршење поштанских услуга, актима оператора поштанског саобраћаја, као и на основу ратификованих, односно потврђених међународних конвенција, других међународних аката и уговора.

(2) Функционисање поштанског саобраћаја и пружање поштанских услуга је од општег друштвеног интереса за Републику Српску.

Члан 3.

Поштанске услуге у Републици Српској обављају:

- а) Предузеће за поштански саобраћај Републике Српске а. д. Бањалука (скраћани назив: «Поште Српске» а. д. Бањалука), као јавни поштански оператор – (у даљем тексту: Пошта) и
- б) други поштански оператори.

Члан 4.

Сви оператори поштанског саобраћаја који у Републици Српској пружају поштанске услуге морају уважавати и спроводити следеће принципе поштанске политике:

- а) обезбиједити доступност поштанских услуга свим корисницима у Републици Српској, под једнаким условима, и без дискриминације,
- б) обезбиједити свим физичким и правним лицима у Републици Српској загарантовану слободу комуникација путем писмоносних и других поштанских пошиљака, без било каквих ограничења,
- в) заштитити интерес свих корисника поштанских услуга, расположивошћу и квалитетом тих услуга,
- г) обезбиједити недискриминаторске и доступне тарифе поштанских услуга,
- д) организовати пружање поштанских услуга на начин који не доводи у опасност здравље и безбједност људи и имовине,
- ђ) организацијом поштанског система обезбиједити могућност примјене прописа који се односе на увозно-извозно царињење робе,

е) сва технолошка рјешења у поштанском саобраћају заснивати на принципима економичности, ефикасности и безбједности,

ж) техничке стандарде који се односе на ниво поштанских услуга

усклађивати са стандардима Европске уније,

з) осигурати да цијене резервисаних поштанских услуга буду под контролом Владе Републике Српске,

и) конкуренцију у поштанском саобраћају подстицати до нивоа којим се не угрожава друштвена функција универзалних поштанских услуга,

ј) системом поштанске нумерације обезбиједити идентификацију Републике Српске и оператора поштанског саобраћаја,

к) међусобна сарадња оператора поштанског саобраћаја не смије бити

монополистички оријентисана и мора да се заснива на чистим економским

односима у интересу свих грађана Републике Српске,

л) развој поштанских услуга подстицати одговарајућим мјерама економске политике и стално усклађивати с потребама корисника, те технолошким, економским и друштвеним приликама,

љ) представљањем поштанског система Републике Српске у Свјетском поштанском савезу и другим међународним организацијама обезбиједити потпуну равноправност свих оператора поштанског саобраћаја Републике Српске и

м) заступљеност оператора поштанског саобраћаја који дјелују на подручју Републике Српске, у слободним међународним асоцијацијама не може се на било који начин ограничавати, а њихово дјеловање не може бити на штету и против интереса осталих оператора поштанског саобраћаја.

II ПОШТАНСКЕ УСЛУГЕ

Члан 5.

(1) Поштанске услуге су услуге преноса поштанских пошиљака и све друге услуге утврђене Номенклатуром поштанских услуга.

(2) Номенклатура поштанских услуга је нормативни акт којим се дефинишу све врсте поштанских услуга, распони маса, зоне удаљености, скале вриједности за вриједносне пошиљке и финансијске услуге, начин утврђивања и одређивања цијена за поједине услуге, коју доноси Пошта и на коју сагласност даје Министарство саобраћаја и веза Републике Српске (у даљем тексту: Министарство).

(3) Општим условима за вршење поштанских услуга уређују се јединствени услови под којима ће оператори поштанског саобраћаја вршити поједине врсте поштанских услуга и утврђује поступак за остваривање међусобних права и обавеза оператора поштанског саобраћаја и корисника ових услуга.

(4) Посебни услови за вршење поштанских услуга су услови оператора поштанског саобраћаја усаглашени са законом, Општим условима и међународним стандардима и јавно су објављени.

(5) Сагласност на Посебне услове из става 4. овог члана даје Министарство.

(6) Поштанске пошиљке су писмоносне пошиљке и упутнице у класичној и електронској форми и пакети на којима је означена адреса или пошиљке које су на други начин означене тако да се непосредно може утврди прималац.

(7) Писмоносна пошиљка је свака поштанска пошиљка која садржи неко саопштење у писаној форми на свакој врсти физичког медија, коју треба уручити–пренијети назначеном примаоцу, као и рачуни за режије, други рачуни, финансијски и други извјештаји, и сва друга кореспонденција.

Члан 6.

(1) Поштанске услуге се врше по основу уговора по приступу, под условима одређеним овим законом, Општим и Посебним условима за вршење поштанских услуга.

(2) Права и обавезе из уговора по приступу заснивају се између лица које захтијева поштанску услугу и оператера поштанског саобраћаја од кога се те услуге захтијевају, без

обзира што у извршењу те услуге може учествовати више домаћих и међународних оператера и организација.

(3) Уговор из става 1. овог члана сматра се закљученим даном означеним на отиску поштанског жига на потврди о пријему пошиљке, односно на пошиљци.

(4) Оператери поштанског саобраћаја могу са појединим корисницима закључивати уговоре у писаној форми којима се уређује обављање појединих врста услуга.

(5) Одређена права и обавезе из уговора по приступању прелазе и на примаоца од момента уручења, односно покушаја уручења поштанске пошиљке.

Члан 7.

Поштанске услуге обухватају: универзалне поштанске услуге, финансијске поштанске услуге, електронске поштанске услуге, допунске поштанске услуге и остале поштанске услуге.

Члан 8.

(1) Универзалне поштанске услуге су услуге из Номенклатуре поштанских услуга које у складу са овим законом, Општим условима за обављање поштанских услуга и другим поштанским прописима морају бити организоване, под једнаким условима, за све корисника поштанских услуга на цијелом подручју Републике Српске, а обухватају пренос:

а) писмоносних пошиљака до два кг,

б) пакетских пошиљака до 20 кг,

в) поштанских и телеграфских упутница у класичној и електронској форми

и исплате новчаних дознака на кућну адресу,

г) директне поште,

д) посебних услуга у вези с пошиљкама из т. а), б), и в), овог става и

ђ) отворене поштанске пошиљке прилагођене и намијењене слијепим лицима (секограма) до седам кг.

(2) Под посебним услугама из тачке д) из става 1. овог члана сматрају се услуге преноса препоручених пошиљака, пошиљака са потврђеним уручењем, пошиљака са означеном вриједности, пошиљака брзе поште (у даљем тексту: ЕМС), хитних пошиљака, пошиљака са повратницом, откупних пошиљака, пошиљака које се уручују лично примаоцу, пошиљака са плаћеним одговором, те консајгмент услуге и друге поштанске услуге којима пошиљалац захтјева посебан поступак и услове за пренос а прописана су Номенклатуром поштанских услуга.

(3) Минималне и максималне димензије поштанских пошиљака обухваћене универзалним поштанским услугама су димензије које су утврђене актима Свјетског поштанског савеза и Општим и Посебним условима за вршење поштанских услуга.

(4) Универзалне поштанске услуге обезбјеђују се сваког радног дана, најмање пет дана у недјељи, осим под условима и према географским приликама које су поштанским прописима дефинисане као ванредне.

(5) Универзалне поштанске услуге су резервисане и нерезервисане поштанске услуге.

Члан 9.

Резервисане поштанске услуге су оне врсте универзалних поштанских услуга које може пружати само Пошта, а обухватају пренос:

а) писмоносних пошиљака до 1000 гр,

б) тисковина, новина и часописа,

в) пакетских пошиљака до десет кг,

г) поштанских и телеграфских упутница у класичној и електронској форми и

исплате новчаних дознака на кућну адресу,

д) директне поште,

ђ) курирске услуге уколико износ тарифе није десет пута већи од обичне

тарифе,

е) препоручених и вриједносних пошиљака, без обзира на тежину и

ж) судских писама и писама по управном и прекршајном поступку, без обзира

на тежину.

Члан 10.

Нерезервисане поштанске услуге су остале поштанске услуге из области универзалних поштанских услуга, које осим Поште могу обављати и други поштански оператери у складу са одредбама овог закона и лиценцом добијеном од Агенције за поштански саобраћај Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Агенција).

Члан 11.

(1) Финансијске поштанске услуге су услуге које Пошта пружа преко јединица поштанске мреже за пружање универзалних поштанских услуга, којима се обезбјеђују различити облици жиралних плаћања, те дознака готовог новца и чекова, које упућују физичка и правна лица или су таква средства њима упућена.

(2) У оквиру своје дјелатности Пошта може обављати и друге финансијске услуге, а све у складу са законом и другим прописима којима се регулише обављање ових врста финансијских услуга у оквиру банкарског сектора.

(3) Пошта може основати и посебну финансијску организацију – Поштанску банку за пружање финансијских услуга у складу са законом који регулише ту област.

Члан 12.

(1) Електронске поштанске услуге обухватају услуге: хибридне поште, електронског поштанског жига, телефакс и текстуалне услуге.

(2) Пошта може да обавља и друге врсте електронских услуга, као што су: електронска обрада података, Интернет услуге и сервиси и други мрежни сервиси.

(3) Услуге хибридне поште и електронског поштанског жига може да обавља само Пошта.

(4) На захтјев пошиљаоца или примаоца, Пошта може пошиљку хибридне поште уручити примаоцу и неким другим начином преноса (телефакс, електронска пошта, СМС и друго), уколико то технички услови дозвољавају.

Члан 13.

(1) Допунске поштанске услуге су услуге којима пошиљалац послџје предаје пошиљке, односно прималац прије уручења пошиљке захтијева одређени начин преноса или поступка са пошиљком, а обухваћене су Номенклатуром поштанских услуга.

(2) Оператери поштанског саобраћаја, ради самоодрживости могу да организују обављање и осталих поштанских услуга на новим тржиштима. Остале услуге су услуге које нису обухваћене Номенклатуром поштанских услуга, а за које оператери поштанског саобраћаја процијене да је њихово увођење неопходно ради проширења асортимана и задовољења потреба корисника услуга.

(3) Пошта у оквиру осталих услуга може обављати послове:

а) посредовање из области осигурања у складу са уговором са

осигуравајућим друштвима,

б) посредовања из других облика пословних активности,

в) заступање и

г) друге послове у вези са посредовањем и заступањем.

III ЗАБРАЊЕНИ ПРЕДМЕТИ У ПОШТАНСКИМ ПОШИЉКАМА

Члан 14.

При вршењу поштанских услуга забрањен је пренос поштанских пошиљака које садрже:

а) експлозивне и лако запаљиве предмете и предмете чији је пренос у вези са опасношћу за друге пошиљке, поштанска постројења и транспортна средства или за здравље и животе људи,

б) предмете чији је промет забрањен законом или другим прописима и

в) опојне дроге, осим када су пошиљалац и прималац овлашћени за промет,

односно употребу опојних дрога.

Члан 15.

(1) У писмононим пошиљкама не може се вршити пренос живих животиња, осим пчела, пијавица и свилених буба.

(2) У случајевима када постоји основана сумња да се у пошиљци налазе забрањени предмети из члана 14. овог закона, оператер поштанског саобраћаја ће извршити комисијски преглед садржине пошиљке и недозвољену садржину предати надлежном органу.

IV ПОШТАРИНА

Члан 16.

(1) За пружену поштанску услугу корисник услуга плаћа поштарину, као цијену услуге, према Цјеновнику оператера поштанског саобраћаја.

(2) Цијена за извршење поштанских услуга (у даљем тексту: поштарина), плаћа се унапријед, ако уговором између оператера поштанског саобраћаја и корисника није другачије уговорено.

(3) У случајевима предвиђеним посебним прописима при вршењу појединих поштанских услуга, поред редовне поштарине, плаћа се и одређени износ за намјене утврђене тим прописима.

Члан 17.

(1) Поштарина се може плаћати готовином и другим законским средствима плаћања, а као доказ плаћене поштарине употребљавају се: важеће поштанске марке, поштанске ознаке за франкирање које се продају путем аутомата, отисци машина за франкирање, отисци шалтерских машина или других начина штампања, као и ознаке на поштанским пошиљкама да је поштарина плаћена.

(2) Докази из става 1. овог члана мора верификовати Пошта.

(3) Поштарина се по правилу наплаћује од пошиљача, а изузетно од примаоца приликом уручења пошиљке у случајевима и на начин утврђен Општим и Посебним условима за вршење поштанских услуга и Номенклатуром поштанских услуга.

(4) Поступак са пошиљкама за које поштарина није плаћена или је недовољно плаћена, регулисаће се Општим условима за вршење поштанских услуга.

(5) Корисници поштанских услуга могу захтијевати враћање плаћене поштарине у случајевима и под условима утврђеним Општим условима за вршење поштанских услуга.

Члан 18.

(1) Оператери поштанског саобраћаја одређују поштарину за универзалне поштанске услуге полазећи од реалних трошкова, уважавајући принципе да поштарина треба да буде приступачна за кориснике.

(2) Влада Републике Српске даје сагласност на Цјеновник поштанских услуга, којим се уређује поштарина за резервисане поштанске услуге, и он се објављује у «Службеном гласнику Републике Српске».

Члан 19.

(1) Пошта није обавезна да уручује примаоцима оне пошиљке које пошиљаоци са сједиштем, односно пословном јединицом на њеној територији, предају на отпрему у страној земљи, а ради коришћења повољнијих услова у погледу поштарине која се тамо примјењује осим уколико то није уређено посебним уговором између поштанских управа, односно пошта.

(2) Одредбе става 1. овог члана не односе се на уручивање судских писама и писама по управном и прекршајном поступку.

(3) У случајевима из става 1. овог члана, Пошта има право да тражи од пошиљаоца или од пријемне управе, плаћање поштарине према важећем Цјеновнику услуга у унутрашњем поштанском саобраћају.

(4) Ако ни пошиљалац ни поштанска управа не прихвате да плате захтијевану поштарину из става 3. овог члана у року од 15 дана од дана подношења захтјева, Пошта ће наведене пошиљке вратити пријемној управи уз накнаду трошкова враћања.

(5) Уколико пријемна управа не прихвати да накнади трошкове враћања, Пошта ће са предметним пошиљкама поступити као са неиспоручивим.

V ПОШТАНСКЕ МАРКЕ, ВРИЈЕДНОСНИЦЕ I ПОШТАНСКИ ЖИГ

Члан 20.

(1) Пошта има искључиво право на издавање, продају и повлачење из употребе поштанских марака и вриједносница.

(2) Поштанске марке морају испуњавати услове прописане актима Свјетског поштанског савеза, Закона о поштама Босне и Херцеговине и правилника који доноси Пошта.

(3) Поштанске марке употребљавају се за плаћање само оних поштанских услуга које пружа Пошта.

(4) Правилником из става 2. овог члана ближе се уређују услови и начин издавања и употребе поштанских марака и вриједносница, као и друга питања у вези са њима.

Члан 21.

(1) Поштански жиг је средство Поште које служи за жигосање-овјеравање поштанских пошиљака и исправа, а његове карактеристике морају задовољавати услове прописане актима Свјетског поштанског савеза и Поште.

(2) Пошта има искључиво право на израду и давање дозволе за употребу пригодних поштанских жигова.

(3) Поштански оператери употребљавају отисак жига из рачунара или отисак посебног жига, с тим да се на отиску мора налазити датум и назив поштанског оператера који се мора разликовати од другог поштанског оператера.

VI ОРГАНИЗАЦИЈА ПОШТАНСКОГ САОБРАЋАЈА

Члан 22.

(1) Пошта, као јавни поштански оператер има и ексклузивно право на пружање резервисаних поштанских услуга, као и право на обављање нерезервисаних поштанских услуга.

(2) Пошта као јавни поштански оператер је привредно друштво које је у већинском власништву Републике Српске и које је у тренутку доношења овог закона већ регистровано за пружање универзалиних поштанских услуга.

(3) Поштански оператери су правни субјекти, који у складу са овим законом могу обављати само нерезервисане поштанске услуге.

(4) Поштански оператери у свом називу не могу користити ријеч «Пошта»

(5) Оператери поштанског саобраћаја су сви субјекти који су регистровани за обављање дјелатности из области поштанског саобраћаја и обавезни су да одреде и на уобичајен начин објаве радно вријеме за рад са корисницима поштанских услуга, имајући у виду мјесне потребе и развијеност поштанске мреже на одређеном подручју.

Члан 23.

Оператери поштанског саобраћаја своју организацију прописују Статутом и Општим актима.

VII ПОШТА

Члан 24.

(1) Пошта је дужна да обезбједи трајно, непрекидно и квалитетно пружање универзалних поштанских услуга на цијелој територији Републике Српске, на начин и под условима утврђеним овим законом.

(2) Пошта ће одредити подручја на којима ће вршити уручење поштанских пошиљака, непосредно или путем својих организационих дијелова, тако да обухвата сва насељена мјеста у Републици Српској.

(3) За уручење поштанских пошиљака, територија Републике Српске дијели се на: уже, шире и најшире доставно подручје.

(4) Општим и Посебним условима за вршење поштанских услуга прописане се рокови за пренос поштанских пошиљака.

Члан 25.

(1) Пошта је овлашћена да закључује уговоре и споразуме са другим поштанским оператерима у земљи и иностранству о начину и условима за обављање поштанских услуга.

(2) Представљање Републике Српске у Свјетском поштанском савезу врши Министарство и Пошта.

Члан 26.

(1) Средства Поште чини капитал који се користи за вршење регистроване дјелатности.

(2) Капитал из става 1. овог члана је у својини Републике Српске и других акционара, а већински власник капитала је Република Српска.

Члан 27.

(1) Пошта послује под тржишним условима у складу са овим законом и другим прописима.

(2) Средства за финансирање Поште остварују се од прихода остварених по основу вршења поштанских услуга, према цијенама које се формирају у складу са чланом 16. овог закона.

(3) Уколико се поштарином за резервисане поштанске услуге не обезбјеђује покриће стварних трошкова, оно ће се обезбједити из добити оствареном вршењем нерезервисаних и других поштанских услуга.

(4) Уколико се средства за рад Поште не обезбиједи на начин прописан у ст. 2. и 3. овог члана, дио неопходних средстава обезбјеђује се из буџета Републике Српске у складу са Законом о извршењу буџета.

(5) Није дозвољено субвенционисање нерезервисаних и других поштанских услуга из средстава резервисаних поштанских услуга.

Члан 28.

(1) Пошта је дужна да обезбиједи такав интерни рачуноводствени систем на основу којег ће се моћи извршити увид у структуру прихода и трошкова резервисаних и нерезервисаних поштанских услуга.

(2) Мјерила и критеријуми за разврставање заједничких трошкова остварених вршењем поштанских услуга на резервисане и нерезервисане услуге, те утврђивање недостајућих средстава из члана 27. став 4. овог закона, утврђују се Правилима о методологији коју доноси Пошта, уз сагласност ресорног Министарства и Министарства финансија Републике Српске.

(3) Износ за субвенцију за текућу годину утврђује се на основу Извјештаја о пословању за претходну годину и исплаћује се аконтативно мјесечно у висини 1/12 годишње субвенције, а коначни обрачун, исплата и рефундација врши се по усвајању Извјештаја о пословању.

VIII ИЗГРАДЊА ЈАВНЕ ПОШТАНСКЕ МРЕЖЕ

Члан 29.

(1) Јавну поштанску мрежу чине: јединице поштанске мреже, објекти и средства поштанске мреже Поште.

(2) Јавна поштанска мрежа пројектује се, гради, производи, користи и одржава у складу са стандардима, техничким нормативима, нормама квалитета производа и услуга који се примјењују у Републици Српској, као и у складу са међународним техничким условима и стандардима.

(3) Пошта доноси Генерални план поштанске мреже којим утврђује начела и принципе организације јавне поштанске мреже на подручју Републике Српске.

(4) Сагласност на План из става 3. овог члана даје Влада Републике Српске.

Члан 30.

Одобрење за изградњу, реконструкцију или проширење јавне поштанске мреже или дијела јавне поштанске мреже за међународне и магистралне капацитете издаје Министарство.

Члан 31.

(1) У градовима и насељима, приликом градње пословних и стамбених објеката и објеката властитих стамбених зграда, инвеститори тих објеката дужни су да на улазу у те објекте или дворишта поставе кућне сандучиће за уручење поштанских пошиљака. Одржавање кућних сандучића у исправном стању обавеза је власника објекта.

(2) Пошта поставља поштанске ковчежиће на јавним површинама и саобраћајницама, по одобрењу јединица локалне самоуправе, а у складу са стандардима квалитета доступности поштанске мреже.

(3) Корисницима поштанских услуга, чији су објекти изван насеља, поштанске пошиљке могу се уручивати путем збирних поштанских ковчежића. Услови и поступак уручења путем збирних поштанских ковчежића уређује се између Поште и корисника услуге у складу са Општим и Посебним условима за вршење поштанских услуга.

Члан 32.

(1) Јавна поштанска мрежа Републике Српске повезује се са поштанским мрежама земаља и мрежама међународних организација, на основу одобрења и међународних уговора и споразума.

(2) Одобрење из става 1. овог члана издаје Министарство.

Члан 33.

(1) Изградња јавне поштанске мреже на територији Републике Српске врши се у складу са плановима развоја Поште.

(2) Планове развоја јавног поштанског система доноси Пошта, уз сагласност Владе Републике Српске.

IX ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ОПЕРАТЕРА ПОШТАНСКОГ

САОБРАЋАЈА ЗА ВРШЕЊЕ ПОШТАНСКИХ УСЛУГА

Члан 34.

(1) Оператери поштанског саобраћаја дужни су да при вршењу поштанских услуга обезбиједу неповредивост и тајност поштанских пошиљака и других саопштења.

(2) Радницима оператора поштанског саобраћаја забрањено је:

а) да поштанску пошиљку уруче неовлашћеном лицу, на неовлашћен начин сазнају садржину поштанских пошиљака и саопштења, или да је задрже или прикрију и

б) да неовлашћеном лицу саопштавају сазнату садржину поштанских пошиља

ка, имена пошиљалаца, прималаца, масу или друге податке који се

односе на поштанске пошиљке,

(3) Од начела неповредивости тајности поштанских пошиљака може се одступати само у случајевима прописаним законом.

(4) Забране из става 2. т. а) и б) овог члана односе се на раднике оператора поштанског саобраћаја и послуже њиховог престанка рада.

Члан 35.

(1) Поштанске пошиљке које пошиљалац предаје оператеру поштанског саобраћаја на пренос примаоцу, морају испуњавати услове прописане овим законом и Општим и Посебним условима за вршење поштанских услуга.

(2) За пренос одређених поштанских пошиљака за које морају бити испуњени посебни услови и за чији је пренос потребно одобрење одговарајућег органа, пошиљалац такво одобрење предаје оператеру поштанског саобраћаја, заједно са пошиљком.

(3) Са пошиљком у међународном поштанском саобраћају, чија садржина подлијеже царинском прегледу, односно девизној контроли, поступа се по царинским, односно девизним прописима.

Члан 36.

За пошиљке са регистрованим бројем пријема оператери поштанског саобраћаја су дужни пошиљаоцу издати потврду о пријему те врсте пошиљке.

Члан 37.

(1) Оператери поштанског саобраћаја дужни су да поштанску пошиљку од пошиљаоца до примаоца пренесу у стању у коме је прималац предао, изузев у случајевима прописаних овим законом.

(2) Оператери поштанског саобраћаја дужни су, зависно од врсте поштанских пошиљака, да те пошиљке пренесу у роковима предвиђеним Општим и Посебним условима за вршење поштанских услуга.

(3) Пренос поштанских пошиљака подразумијева фазе технолошког процеса у кретању поштанске пошиљке од пошиљаоца до примаоца (пријем, отпрема, превоз, приспијеће и уручење).

Члан 38.

(1) Ако пошиљалац или друго овлашћено лице сматра да пошиљка није уручена примаоцу, или да му је уручења са закашњењем, може оператеру поштанског саобраћаја поднијети писану рекламацију у року од три мјесеца за пошиљке у унутрашњем саобраћају и шест мјесеци за пошиљке у међународном саобраћају.

(2) О поднесеној рекламацији оператер поштанског саобраћаја дужан је да се изјасни у року од 30 дана од дана њеног подношења за пошиљке у унутрашњем саобраћају, односно у року од два мјесеца у међународном саобраћају.

(3) Уколико се писана рекламација не поднесе у роковима из става 1. овог члана, пошиљалац или друго овлашћено лице губи право на накнаду штете која му припада по одредбама овог закона.

Члан 39.

Ако се приликом уручења пошиљке примаоцу или другом овлашћеном лицу утврди да се њена маса слаже са масом означеном на пошиљци, као и да на њеном спољном омоту не постоје знаци повреде, односно оштећења и да су друга средства за повезивање и затварање пошиљке неоштећена, сматра се да је пошиљка исправна.

Члан 40.

(1) Прималац или друго овлашћено лице може оператеру поштанског саобраћаја изјавити рекламацију због оштећења или умањења садржине пошиљке, одмах приликом уручења пошиљке, уколико она није у исправном стању у складу са чланом 39. овог закона.

(2) Ако прималац или друго овлашћено лице не изјави рекламацију у року прописаном у ставу 1. овог члана, губи права која му по одредбама овог закона припадају у случају оштећења или умањења садржине пошиљке.

Члан 41.

(1) Поштанске пошиљке за које се утврди да се не могу уручити примаоцу, нити вратити пошиљаоцу (у даљем тексту: неиспоручиве пошиљке), оператери поштанског саобраћаја ће комисијски прегледати и по потреби их отворити ради утврђивања примаоца или пошиљаоца.

(2) Ако се на основу комисијског прегледа из става 1. овог члана пошиљка не може уручити примаоцу нити вратити пошиљаоцу, оператери поштанског саобраћаја ће:

а) обичну писмоносну пошиљку, која садржи само писано саопштење одмах

комисијски уништити,

б) остале пошиљке чувати годину дана, рачунајући од дана комисијског прегледа и

в) поштанску упутницу, за коју се утврди да је неиспоручива чувати три године,

рачунајући од дана када је неиспоручивост утврђена.

Члан 42.

(1) Ако се приликом комисијског прегледа неиспоручиве пошиљке установи да је садржина подложна квару, изузетно од одребе члана 41. став 2. тачка б), оператери поштанског саобраћаја ће за рачун пошиљаоца извршити јавну продају оног дијела пошиљке који је подложен квару по поступку јавне продаје, осим у случајевима ако је садржина мале вриједности или је већ у квару, те се садржина пошиљке не може продати.

(2) Ако продаја пошиљке није могућа по одредбама става 1. овог члана, оператери поштанског саобраћаја ће комисијски уништити цјелокупну садржину пошиљке.

Члан 43.

(1) Ако неиспоручива пошиљка не буде тражена у року прописаном чланом 41. став 2. тачка б) овог закона, оператери поштанског саобраћаја ће садржину те пошиљке изложити јавној продаји ако има продајну вриједност, а ако нема ту вриједност, комисијски уништити.

(2) Новчани износ добијен јавном продајом садржине пошиљке из става 1. овог члана и евентуално новац пронађен у тој пошиљци, оператери поштанског саобраћаја ће чувати двије године од дана истека рока предвиђеног за чување пошиљке.

(3) Новчани износ из става 2. овог члана, по одбитку стварних трошкова оператери поштанског саобраћаја исплатиће пошиљаоцу, ако у року из става 2. овог члана поднесе захтјев за исплату.

(4) Ако се захтјев за исплату не поднесе у прописаном року, и то за поштанску пошиљку у складу са ставом 2. овог члана, а за поштанску упутницу према члану 41. тачка в) овог закона, новчани износи по овим основама припадају оператеру поштанског саобраћаја, као ванредни приход.

(5) Исправе, свједочанства и друга документа пронађена у неиспорученој пошиљци, оператер поштанског саобраћаја доставља органу, организацији или заједници која је те исправе издала, у року од 30 дана од дана комисијског прегледа пошиљке.

Члан 44.

Остале обавезе оператера поштанског саобраћаја, као даваоца поштанских услуга, а које се тичу пријема и располагања поштанским пошиљкама, доплате одговарајуће поштарине за посебне услуге, роковима и начинима уручења пошиљака примаоцу, обавјештавања примаоца о приспијећу пошиљака, чувања пошиљака до њихове испоруке, враћања пошиљака примаоцу и слично, уређују се Општим и Посебним условима за вршење поштанских услуга.

Члан 45.

У случају губитка или потпуног оштећења садржине писмоносних пошиљака са посебном услугом или пакетних пошиљака или прекорачења рока за пренос, оператер поштанског саобраћаја дужан је да пошиљаоцу или другом овлашћеном лицу надокнади штету за:

а) губитак или потпуно оштећење садржине препоручене пошиљке петороструки износ плаћене поштарине за пренос те пошиљке,

б) губитак или потпуно оштећење вриједносне пошиљке (вриједносно писмо или пакет) у висини учињене штете, а највише до означене вриједности те пошиљке, уз поврат и поштарине плаћене за ту пошиљку,

в) погрешну исплату поштанске упутнице, пуни упутнички износ и поштарину за пренос те упутнице,

г) губитак или потпуно оштећење хитне препоручене пошиљке десетороструки износ плаћене поштарине за пренос те пошиљке,

д) губитак или потпуно оштећење EMC пошиљке са означеном вриједношћу, до висине означене вриједности и поврат поштарине, а за EMC пошиљке, без означене вриједности, десетороструки износ плаћене поштарине и

ђ) прекорачење рока за пренос писмоносних пошиљака са посебном услугом и пакетних пошиљака, троструки износ плаћене поштарине.

Члан 46.

У случају дјелимичног оштећења или умањења садржине поштанске пошиљке, оператер поштанског саобраћаја дужан је да пошиљаоцу, примаоцу или другом овлашћеном лицу исплати:

а) дјелимично оштећење или умањење садржине препоручене, хитне и EMC пошиљке без означене вриједности, половину износа који је утврђен у члану 45. став 1. т. а), г) и д) овог закона и

б) дјелимично оштећење или умањење садржине вриједносне пошиљке (вриједносно писмо, пакет и EMC) у висини оштећења, односно умањења садржине, а највише до означене вриједности те пошиљке.

Члан 47.

Ако пошиљалац или друго овлашћено лице докаже да је претрпјело већу штету од износа који је оператер поштанског саобраћаја дужан да надокнади према одредбама чл. 45. и 46. овог закона, оператер поштанског саобраћаја дужан је да му исплати доказану штету, али највише до двоструког износа предвиђеног у чл. 45. и 46. овог закона за одговарајући пропуст.

Члан 48.

Ако поред прекорачења рока за пренос пошиљке постоји потпуно или дјелимично оштећење или умањење њене садржине, корисник има право накнаду штете по оба основа.

Члан 49.

Оператер поштанског саобраћаја ослобађа се одговорности за губитак пошиљке са регистрованим бројем пријема или умањење њене садржине или прекорачење рока за пренос те пошиљке, ако докаже да је до тога дошло усљед више силе која се није могла предвидјети, избјећи, нити отклонити, због природе садржине пошиљке са регистрованим бројем пријема или кривицом пошиљаоца.

Х ПРАВА I ОБАВЕЗЕ КОРИСНИКА ПОШТАНСКИХ УСЛУГА

Члан 50.

Корисници поштанских услуга имају права и дужност да одаберу ону врсту услуге која одговара природи, односно врсти садржине и значају пошиљке за примаоца, односно пошиљаоца и стварне вриједности пошиљке.

Члан 51.

(1) Пошиљалац је одговоран за унутрашње паковање поштанске пошиљке.

(2) Пошиљалац одговара за сву штету која је његова пошиљка проузроковала неправилним паковањем осталим поштанским пошиљкама, поштанским постројењима и транспортним средствима и за озљеде или смрти радника оператера поштанског саобраћаја и других лица, ако је то наступило због тога што је пошиљка садржавала предмете чији је пренос забрањен, или због непридржавања услова за пренос одређених предмета који су се налазили у пошиљци.

Члан 52.

Пошиљалац има право да располаже предатом поштанском пошиљком до уручења те пошиљке примаоцу и може уз доплату одговарајуће поштарине, под условима и поступку утврђеним Општим и Посебним условима за вршење поштанских услуга, захтијевати:

а) да се адреса на пошиљци измијени или допуни,

б) да се пошиљка врати пошиљаоцу,

в) да се пошиљка са регистрованим бројем пријема оптерети откупнином, да се износ откупнине снизи или повиси, или да се од откупнине потпуно одустане и

г) да се изврши или не изврши надослање пошиљке за примаоцем.

Члан 53.

Прималац може одбити да прими приспјелу поштанску пошиљку.

Члан 54.

(1) Ако је примаоцу, односно овлашћеном лицу остављен извјештај о приспијећу поштанске пошиљке, прије истека рока за пренос поштанске пошиљке са регистрованим бројем пријема, сматра се да је оператер поштанског саобраћаја испунио своју обавезу у погледу преноса те пошиљке у прописаном року.

(2) Пријем извјештаја о приспијећу поштанске пошиљке не обавезује примаоца да пошиљку прими.

Члан 55.

Прималац може, уз доплату одговарајуће поштарине под условима и поступку утврђеним Општим и Посебним условима за вршење поштанских услуга, захтијевати:

а) да му се «пост рестант» поштиљка доставља у његов стан или у пословну

просторију, односно у стан или пословну просторију лица које он одреди,

б) да му се приспјеле поштиљке, осим судских писама и писама по управном и

прекршајном поступку, чувају као «пост рестант» поштиљке или шаљу у ново

одредиште и у том новом одредишту достављају у његов стан или

пословну просторију, у стан или пословну проторију лица које је он

одредио, или да се чувају као «пост рестант» поштиљке,

в) да се поштиљке приспјеле за њега не могу уручивати другом лицу осим њему

лично,

г) да му се хитне поштиљке, осим судских писама и писама по управном и

прекршајном поступку и извјештају о приспијећу поштиљака остављају у

његов преградак,

д) да му се одређене поштиљке уручују као хитне и

ђ) да му се упутнички износи пошаљу електронским путем на ново одредиште.

Члан 56.

(1) Примаоци поштанских поштиљака могу захтијевати да им се уручење свих или појединих врста поштиљака врши преко пуномоћника.

(2) Издавање и опозив пуномоћи мора бити овјерено од надлежног државног органа, нотара или оператера поштанског саобраћаја и не може се дати пословно неспособном или неписменом лицу.

(3) Пуномоћ из става 2. овог члана мора бити депонована код оператера поштанског саобраћаја код којег ће пуномоћник примати поштиљке.

XI ОСТВАРИВАЊЕ ПОТРАЖИВАЊА I ЗАСТАРЈЕЛОСТ

Члан 57.

(1) Потраживање накнаде штете и других потраживања из уговора о вршењу поштанских услуга, корисник или друго овлашћено лице може остварити подношењем писаног захтјева оператеру поштанског саобраћаја, на начин предвиђен Општим условима за вршење поштанских услуга или подношењем тужбе суду уколико оператер поштанског саобраћаја не исплати то потраживање у року од 30 дана од дана подношења захтјева.

(2) На повремена доспјела новчана потраживања или давања, оператер поштанског саобраћаја и корисник поштанских услуга имају право на затезну камату од дана подношења захтјева за њихову исплату.

Члан 58.

(1) Ако се изгубљена пошиљка или њен дио пронађе послје исплате износа одређеног у члану 45. овог закона, оператер поштанског саобраћаја је дужан да о томе обавијести пошиљаоца, односно друго овлашћено лице.

(2) У случају из става 1. овог члана, пошиљалац или друго овлашћено лице може, у року од 15 дана од дана саопштења да је пошиљка или њен дио пронађен, захтијевати да му се преда пронађена поштанска пошиљка или дио те пошиљке, под условом да врати износ који му је исплаћен.

(3) Ако пошиљалац или друго овлашћено лице у року из става 2. овог члана не поднесе захтјев да му се преда пронађена пошиљка или њен дио, оператер поштанског саобраћаја стиче право располагања пронађеном пошиљком, односно дијелом те пошиљке.

Члан 59.

Потраживања оператера поштанског саобраћаја према корисницима поштанских услуга, било да се она наплаћују у тромјесечним или краћим роковима застаријевају за годину дана.

Члан 60.

Застарјелост из члана 59. овог закона почиње:

а) приликом потраживања мање или више наплаћене цијене за поштанске услуге или других трошкова – од дана плаћања,

б) приликом потраживања која се односе на откупнину – по истеку 15 дана од када

је истекао рок за пренос пошиљке,

в) приликом потраживања из чл. 45. и 46. овог закона – од дана уручења пошиљке,

г) у случају губитка пошиљке са регистрованим бројем пријема – по истеку 30

дана од дана истека рока за пренос пошиљке и

д) у свим осталим случајевима – од дана настанка потраживања.

Члан 61.

Застаријевање се прекида:

а) када корисник или оператер поштанског саобраћаја призна дуг и

б) подизањем тужбе или сваком другом радњом предузетом против дужника пред судом или другим надлежним органом ради утврђивања, обезбјеђења или остваривања потраживања.

XII НАЂЕНЕ СТВАРИ

Члан 62.

(1) За нађене ствари у просторијама оператера поштанског саобраћаја у којима је забрањен приступ корисницима поштанских услуга, поштанским ковчежићима, средствима унутрашњег и спољног транспорта (кола, колица, вагони путујућих пошта, контејнера, аутомобила и друго), налазач нема право на накнаду.

(2) Нађена ствар за коју се несумљиво утврди из које пошиљке потиче ставиће се у ту пошиљку, а ако то није могуће, нађена ствар остаје код оператера поштанског саобраћаја на чувању.

Члан 63.

(1) Нађене ствари из члана 62. овог закона за које се власник не јави и не подигне је за три мјесеца од дана када је ствар нађена, оператер поштанског саобраћаја ће изложити јавној продаји, по поступку утврђеном Општим и Посебним условима за вршење поштанских услуга или ће такву ствар продати без јавне продаје, под условима прописаним чланом 42. овог закона.

(2) Износ добијен продајом нађене ствари, као и пронађени новац по одбитку трошкова, чувају се годину дана од дана када је ствар, односно новац нађен.

(3) Ако се власник не пронађе и не јави у року из става 2. овог члана, износ добијен продајом ствари, односно нађени новац припада оператеру поштанског саобраћаја као ванредни приход.

(4) За нађене исправе, свједочанства и друга документа, примјењује се одредба члана 43. став 5. овог закона.

Члан 64.

За нађене ствари у пословним просторијама оператера поштанског саобраћаја за непосредан рад са корисницима поштанских услуга, важе општи прописи о нађеним стварима.

XIII УСЛОВИ ЗА ОСНІВАЊЕ ОПЕРАТЕРА ПОШТАНСКОГ

САОБРАЋАЈА I ЛИЦЕНЦА

Члан 65.

(1) Оператери поштанског саобраћаја су правни субјекти који имају јавна овлашћења.

(2) Уз пријаву за упис у Судски регистар оператер поштанског саобраћаја прилаже доказе о испуњавање услова прописаних чланом 29. Закона о регистрацији пословних субјеката у Републици Српској («Службени гласник Републике Српске», број 42/05).

(3) Сагласност о испуњавању услова за обављање послова оператера поштанског саобраћаја даје министар.

(4) Правилник о условима за обављање дјелатности оператера поштанског саобраћаја доноси министар.

Члан 66.

(1) Оператер поштанског саобраћаја обавља поштанске услуге на основу лиценце.

(2) Лиценцу оператеру поштанског саобраћаја издаје и одузима Агенција, уз претходну сагласност Министарства.

(3) Лиценца се може издати домаћим и страним правним лицима.

Члан 67.

(1) У захтјеву за додјелу лиценце домаће, односно страно правно лице обавезно наводи: поштанске услуге за које тражи дозволу, територију на којој ће обављати наведене услуге, период за које тражи дозволу и свој идентификациони знак.

(2) Захтјев за додјелу лиценце подноси се на обрасцима које прописује Агенција.

(3) Уз захтјев за додјелу лиценце достављају се и докази о испуњавању услова за издавање лиценце, као и доказ о посједовању поштанске мреже.

Члан 68.

(1) Лиценца може бити одузета у случају када корисник лиценце не обавља поштанске услуге у складу са законом.

(2) У случају одузимања лиценце из става 1. овог члана, Агенција одређује начин измиривања преузетих обавеза корисника лиценце према корисницима поштанских услуга, односно начин поступања са поштанским пошиљкама.

(3) Трошкове настале по овом основу сноси корисник лиценце.

XIV НАДЗОР

Члан 69.

(1) Надзор над примјеном овог закона и других прописа којима се уређује обављање поштанских услуга обавља Министарство.

(2) Инспекцијски надзор из става 1. овог члана врши Републичка управа за инспекцијске послове путем инспектора за поштански саобраћај.

Члан 70.

(1) Инспектор је дужан да у вршењу послова надзора сарађује са другим

инспекторима, правосудним, прекршајним и другим надлежним органима.

(2) Инспектор је дужан да узме у поступак пријаве грађана, предузећа и других правних лица у вези са пословима из своје надлежности и да о поступку и резултатима у примјереном року поступка обавијести подносиоца пријаве.

(3) Инспектор је овлашћен да предузме и предложи потребне мјере за спречавање повреде прописа којима се уређује вршење поштанских услуга.

XV КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 71.

(1) Новчаном казном од 3.000 КМ до 30.000 КМ казниће се оператер поштанског саобраћаја и друго физичко или правно лице за учињени прекршај, ако:

а) не обавља пружање поштанских услуга у складу са одредбама овог закона,

актима Свјетског поштанског савеза, међународним уговорима и споразумима

(члан 2. став 1),

б) не донесе Посебне услове за вршење поштанских услуга (члан 5. став 4),

в) ако «поштански оператер» у називу фирме користи ријеч «Пошта» (члан 21.

став 4),

г) гради, одржава или употребљава поштанске објекте или опрему на начин који није у складу са прописима Републике Српске или међународним препорукама (члан 29. став 2),

д) обавља поштанске услуге без претходно прибављене лиценце (члан 66. став 1) и

ђ) пружа поштанске услуге које нису наведене у лиценци (члан 68. став 1),

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у оператеру поштанског саобраћаја новчаном казном од 300 КМ до 3.000 КМ.

Члан 72.

(1) Новчаном казном од 1.000 КМ до 10.000 КМ казниће се оператер поштанског саобраћаја и друго физичко или правно лице за учињени прекршај, ако:

а) ради крађе од пет радних дана у току седмице (члан 8. став 4),

б) врши пријем и пренос поштанских пошиљака чија је садржина забрањена (члан 14),

в) користи поштански жиг и поштанске марке супротно закону (члан 20. ст 1. и 3. и члан 21. став 1),

г) не одреди и на уобичајени начин не објави радно вријеме са корисницима поштанских услуга (члан 22. став 5),

д) јавни поштански оператер не осигура доступност поштанских услуга на цијелој територији Републике Српске (члан 24. став 1)

ђ) не води одвојене рачуне за резервисане и нерезервисане поштанске услуге (члан 28. став 1),

е) не обезбиједи неповредивост поштанских пошиљака и тајност података (члан 34. став 1),

ж) не поштује рокове за пренос и уручење поштанских пошиљака (члан 37. став 2) и

з) не поступа са неиспоручивим пошиљкама у складу са одредбама овог закона (члан 41).

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у оператеру поштанског саобраћаја новчаном казном од 100 КМ до 1.000 КМ.

Члан 73.

За прекршај учињен непостављањем и неодржавањем кућних сандучића на начин прописан у члану 31. у ставу 1. казниће се новчаном казном:

- а) правно лице у износу од 500 КМ до 1.500 КМ и
- б) физичко лице у износу од 50 КМ до 150 КМ.

XVI ПРЕЛАЗНЕ I ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 74.

(1) Пошта и поштански оператери дужни су да у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона прибаве лиценцу као одобрење за рад од Агенције у складу са одредбама Закона о поштама Босне и Херцеговини и одредбама овог закона.

(2) До прибављања лиценце Пошта и поштански оператери који су регистровани за вршење услуга поштанског саобраћаја обављаће регистроване дјелатности у складу са одредбама овог закона.

(3) Уколико оператери за поштански саобраћај у року прописаном у ставу 1. овог члана не прибаве лиценцу, наредног дана, од дана истека прописаног рока, престају са радом.

Члан 75.

Влада Републике Српске ће у року од године дана од дана ступања на снагу овог закона дати сагласност на:

- а) Генерални план поштанске мреже,
- б) План развоја Поште и
- в) Цјеновник резервисаних поштанских услуга.

Члан 76.

(1) Министарство ће у року од године дана од дана ступања на снагу овог закона дати сагласност на:

- а) Опште услове за вршење поштанских услуга,
- б) Посебне услове за вршење поштанских услуга,
- в) Номенклатуру за вршење поштанских услуга и
- г) Правила о методологији о разврставању заједничких трошкова остварених вршењем поштанских услуга на резервисане и нерезервисане, те утврђивање недостајућих средстава за субвенције.

(2) Сагласност на Правила о методологији из тачке г) овог члана даје и Министарство финансија.

Члан 77.

Министар ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона дати сагласност на Правилник о условима за обављање дјелатности оператера поштанског саобраћаја.

Члан 78.

Своја општа акта оператери поштанског саобраћаја ће ускладити са одредбама овог закона у року од шест мјесеци од дана његовог ступања на снагу.

Члан 79.

Ступањем на снагу овог закона, престаје да важи Закон о пошти («Службени гласник Републике Српске», бр. 20/97 и бр. 63/01).

Члан 80.

Овај закон ступа на снагу осмог дана, од дана објављивања у «Службеном гласнику Републике Српске», осим одредбе члана 27. став 4. која ступа на снагу од 01.01.2011. године.

Број: 01-388/10 ПРЕДСЈЕДНИК

Датум: 16. март 2010. године НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Мр Игор Радојичић